

บทที่ ๓

ความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง

ในบทนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ดังนั้นในบทนี้เนื้อหาจึงประกอบด้วย (๑) ประวัติการสร้างพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง (๒) ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์ (๓) วิธีการบวงสรวงและขอพรบูชาพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง (๔) อิทธิพลของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อพุทธศาสนิกชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๑ ประวัติการสร้างพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง

ก่อนที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประวัติการสร้างพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงจำเป็นต้องขอกล่าวถึงวัดวัดมหาวนาราม ซึ่งเดิมมีชื่อว่า “วัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์” หรือนิยมเรียกว่า “วัดป่าใหญ่” เป็นพระอารามหลวง เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมืองของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตั้งอยู่บนถนนหลวง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี จากประวัติที่สืบค้นพบว่าในการสร้างวัดมหาวนารามนั้นเกิดจากพระปฐมวราชสุริยวงศ์ (ท้าวคำผง - ต้นสายสกุล “ณ อุบล”) เจ้าเมืองอุบลราชธานีคนแรก ได้ได้ก่อสร้างวัดที่ริมฝั่งแม่น้ำมูล ตั้งชื่อว่า วัดหลวงเพื่อให้เป็นสถานที่บำเพ็ญกุศลแก่ประชาชนทั่วไป แต่เมื่อมีพระมหาเถระได้เข้ามาอยู่จำพรรษาแล้วท่านเห็นว่า วัดนี้เป็นวัดบ้าน หรือ ฝ่ายคามวาสี ไม่เหมาะแก่การปฏิบัติสมณธรรมกรรมฐานวิปัสสนา จึงได้หาสถานที่ใหม่คือ ป่าดงอู่ผึ้ง ห่างจากวัดหลวงไปทางทิศเหนือ ๑๐๐ เส้น มีหนองน้ำ ชื่อว่า หนองสะพัง เป็นสถานที่อันสงบวิเวก เหมาะจึงได้ก่อตั้งขึ้นเป็นสำนักสงฆ์ (พ.ศ. ๒๕๒๒) โดยตั้งชื่อว่า วัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์ เพื่อให้คู่กับวัดหลวงซึ่งก่อตั้งขึ้นก่อนแล้วนั้น แต่ก็ยังไม่ทันได้ตั้งเป็นวัดให้เรียบร้อยสมบูรณ์ เจ้าเมืองคือ พระปฐมวราชสุริยวงศ์ ได้ถึงแก่อนิจกรรมเสียก่อนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๘ เจ้าเมืองคนที่ ๒ คือ พระพรหมวราชสุริยวงศ์ (ท้าวทิดพรหม - ต้นสายสกุล “พรหมวงศานนท์”) ได้มาก่อสร้างวิหารอารามในวัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์ต่อจนสำเร็จใน พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้ยกฐานะเป็นวัดชื่อว่า วัดป่าหลวงมณีโชติ แต่ชาวบ้านเรียกว่า วัดหนองตะพังหรือหนองสระพัง ตามชื่อหนองน้ำที่อยู่ใกล้เคียงซึ่งมีหลักฐานการสร้างวัดอยู่ที่ ศิลาจารึก ซึ่งตั้งอยู่ข้างหลัง (ด้านซ้าย) ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงระบปีที่สร้างวัดนี้ ตรงกับ พ.ศ. ๒๓๕๐ โดยมีพระมหาราชครูศรีสังฆธรรมวงศาเป็นเจ้าอาวาสรูปแรก และเป็นผู้สร้างพระพุทธรูปพระอินทร์แปลง หรือ พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง นั่นเอง พอปี พ.ศ. ๒๔๘๔ จึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น วัดมหาวน หรือ วัดป่าใหญ่ และได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งตามสมัยนิยมเรียกว่า วัดมหาวนาราม โดยที่ความหมายของวัดก็ยังคงเหมือนเดิม คือแปลว่า ป่าใหญ่ จนมาถึงรัชสมัยรัชกาลที่ ๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา

ภูมิพลอดุลยเดช จึงได้รับพระราชทานโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมยกฐานะวัดขึ้นเป็น พระอารามหลวง เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา^๑

ดังนั้นจึงถือได้ว่าวัดมหารามานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชาวจังหวัดอุบลราชธานี ด้วยเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองมากับการก่อตั้งจังหวัดอุบลราชธานี ภายในพระอุโบสถมีพระพุทธรูปองค์ประธานชื่อ “พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง” เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ก่ออิฐถือปูน พร้อมกับลงรักปิดทอง ลักษณะองค์พระเป็นพระพุทธรูปศิลปะแบบลาว หน้าตักกว้างประมาณ ๓ เมตร สูงจากเรือนแท่นถึงเปลวพระโมลี ๕ เมตร พุทธลักษณะของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ประทับอยู่ในซุ้มเรือนแก้วรูปมกรพระพักตร์อวบอ้อม พระขนงโก่งงาม พระเนตรทอดต่ำพระโอษฐ์ยิ้มเล็กน้อย รู้สึกได้ถึงควมมีเมตตาธรรมสูง พระวรกายอวบอ้วน แต่ก็มีพระพักตร์และรูปร่างลักษณะที่เป็นภาพรวมทั้งหมดงดงามน่าเลื่อมใสศรัทธาเป็นอย่างยิ่ง^๒ ซึ่งจากหลักฐานในการสร้างนั้นถูกจารึกไว้ในหลักศิลาที่อยู่ด้านหลังองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง โดยมีเนื้อความที่บอกเล่าอย่างละเอียด แต่ต้องถอดออกภาษาธรรมอีสานซึ่งอาจผิดเพี้ยนไม่ถูกต้องตามหลักภาษาในปัจจุบันอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามสาระสำคัญพอที่จะอ่านแล้วเข้าใจได้ ดังนี้ว่า^๓

(๑) จุลศักราชได้ ๑๔๙ ตัวปีเม็งมด เจ้าพระปทุมได้มา (๒) ตั้งเมืองอุบลได้ ๒๖ ปี ศักราชได้ ๑๔๒ ตัวปีกดขง้า จึงถึงอนิจจ (๓) กรรม ล่วงไปด้วยลำดับปี เดือนหันแล ศักราชได้ ๑๕๔ ตัวปีเต่าสัน พระพรหมวรราช (๔) สุริยวงค์ได้ขึ้นเสวยเมืองอุบลได้ ๑๕ ปี ศักราช ๑๖๗ ตัวปีฮวงเล่า จึงมาได้สร้างวิหาร (๕) อารามในวัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์สัสดี เพื่อให้เป็นที่สำราญแก่พุทธรูปเจ้า ศักราชได้ร้อย (๖) ๖๙ ตัวปีเม็งหม้า มหาราชครูศรีสัทธิธรรมวงศา พาลูกศิษย์สร้างพุทธรูปดินและอิฐชะทายใส่วัด ล่วง (๗) เดือน ๕ เพ็ญ วัน ๑ มื่อฮวงไค่ ฤกษ์ ๑๒ ลูกชื่อว่าจิตตา อยู่ในราศีกนกนัยเบิกแล้วยามแกล่ไถ่ค่า จึงได้ชื่อว่าพระเจ้าอินแปลง ให้ (๘) คนแลเทวดาคอยล่าแย่งรักษาบูชา อย่าให้มีอนารายอันตายแก่พุทธรูปเจ้าองค์วิเศษ เพื่อให้เป็นมุนคุณ (๙) แก่บ้านเมืองมหาราชครูตนสร้างมีคำเลื่อมใส จึงทอดน้องหญิง ชื่อว่าแม่ปุยกับทั้งอื้อปุย หลานหญิงให้เป็นข้าโอกาส (๑๐) แก่พุทธรูปอินแปลงเจ้าองค์นี้ ลูกหญิงชื่อว่าสาวหล้า สาวตวย สาวทุม ให้เป็นข้าโอกาสพุทธรูปเจ้า แลนางเพีย- (๑๑)

^๑ ศรีศักร วัลลิโภดม, **แอ่งอารยธรรมอีสาน**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๖), หน้า ๕๖๓. / กองพุทธศาสนิกเทศ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, **ท่องเที่ยวพระอารามหลวง ฉบับภาคอีสาน**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐๓.

^๒ อ้างแล้ว กองพุทธศาสนิกเทศ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, **ท่องเที่ยวพระอารามหลวง ฉบับภาคอีสาน**, หน้า ๑๐๓

^๓ สุวิธ คุณผล, **วารสาร ข่าวหอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี ๒๕๕๒ “หลักศิลาจารึกด้านหลังพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง”** (อุบลราชธานี : วารสาร หอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๕๒), หน้า ๔. คัดลอกจากบทสัมภาษณ์ คุณวิศิษฐ์ สิงห์สุธิต ได้เล่าว่า “เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ พระครูนวมกรมโกวิท เจ้าอาวาสวัดมหาราม (หลวงปู่ภาค) ได้มอบให้ ขุนพรมประศาสน์ เรียบเรียงและพิมพ์หนังสือ “ประวัติพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง” และฉบับดังกล่าวถือเป็นหลักฐานฉบับแรกที่ยึดถือเป็นข้อมูลใช้ในการคัดลอกทำเป็นหนังสือตั้งแต่นั้นมา

โคตรกับทั้งลูกเป็น ๔ แลนางเพี้ยแก้วกับทั้งลูกเป็น ๓ แลแม่เซียงทากับทั้งลูกเป็น ๓ แลแม่ภากับทั้งลูก (๑๒) เป็น ๕ มอบตัวเป็นข้าโอกาสพุทธรูปเจ้าองค์นี้ แม่พระชาลี สาวดวง แลอภัย ๓ คนนี้มอบตนเป็นข้าโอกาส (๑๓) ข้อยโอกาสทั้งมวลนี้เป็นชาว ๓ หากเป็นโอกาสด้วยคำเลื่อมใส บ่ได้เอาเข้าของพุทธรูปเจ้า ครั้นว่าเฝอยากออกจากโอกาสให้ปัจฉัย (๑๔) ไทธรรมให้สมควรคำเลื่อมใสบูชาพุทธรูปเจ้าจงออกเทอญ บ่เป็นโทษเป็นกรรมแล พระยาตนใดมากินบ้านกินเมือง (๑๕) ที่นี้บ่ใช้เวียกบ้านการเมืองแก่ข้าโอกาสผู้นี้ได้ชื่อว่าครบพระเจ้านัย หนึ่งชื่อว่าประกอบชอบธรรม พระยาตนใด (๑๖) มานั่งเมืองอันนี้มาดุศิลาเลกอันนี้ รู้ว่าพุทธรูปเจ้ามีข้อยโอกาส จึงบ่ใช้เวียกบ้านการเมือง (๑๗) พระยาตนนั้นบอกข้าโอกาสให้ปฏิบัติพุทธรูปเจ้า จักได้กุศลบุญกว้างขวาง เหตุครบในพุทธรูป (๑๘) เจ้านั้นแล นัยหนึ่ง พระยาตนใดมาอยู่ดินกินเมืองที่นี่ ให้บูชาครบพุทธรูปเจ้าองค์นี้ด้วย (๑๙) เครื่องสักการบูชาเยื่องใดเยื่องหนึ่ง คือมโหรีสพครบงัน เมื่อเดือน ๕ เพ็ญ ดังนั้นจักได้คำวุฒิศรีสวัสดิ์สี่สดีแก่ (๒๐) ชาวบ้านชาวเมือง เหตุพุทธรูปประกอบด้วยบุญลักษณะเหตุดังนั้นเทวดาจึงให้คำวุฒิศรีสวัสดิ์สี่สดี ด้วย (๒๑) เดชคุณพุทธรูป นัยหนึ่งอาชญาเจ้าเมืองตนชื่อว่าพระพรหมวรราชสุริยวงศ์ ได้สร้างวิหารอารามให้ที่สถิตแก่พุทธรูปเจ้า จึงมีคำไส จึงประสาทให้ดินนา คือท่งเบื่องท้ายวัด (๒๓) นั้นเป็นทานแก่พุทธรูปเจ้า ทางริสุดท่ง ทางกว้างจันแดนดง คนผู้ใดผู้หนึ่งมาไถ่ดินนาในดินโอกาสที่นี้ (๒๔) ฝ่าไถ่ไถ่ไถ่ไถ่ ๑ ให้เก็บค่าดินถึงหนึ่ง ๒ ไถ่ไถ่ ๒ ถึง ให้เก็บขึ้นตามสำคัญสัญญาดังหลังนั้นเทอญ^๔

ซึ่งต่อมาอาจเพราะการคัดลอกจากต้นฉบับ หรืออาจเพราะต้องการให้เข้าใจได้ง่ายหรือเหตุใดมิทราบทำให้ประวัติในการสร้างเปลี่ยนไปเล็กน้อยแต่สาระสำคัญโดยรวมนั้นก็ยังคงความหมายไม่แตกต่างกันนักดังปรากฏในหนังสือประวัติวัดมหายานาราม (พระอารามหลวง) ของที่ระลึกในงานพระครูนวมกรรมโกวิท (นาค ฐิริปัญโญ) (พ.ศ. ๒๔๔๐ - ๒๕๒๘) เจ้าอาวาสวัดมหายานาราม ที่กล่าวถึงประวัติพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงว่า^๕

^๔ ถอดคำจารึกจากอักษรธรรมอีสาน บนเสมาหินทราย สูง ๘๙ เซนติเมตร กว้าง ๕๙ เซนติเมตร อยู่ข้างฐานพระประธาน ในวิหารวัดป่าใหญ่ ชาวเมืองอุบลฯ เรียกว่า "พระเจ้าใหญ่อินแปลง" เป็นพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์ คู่บ้านคู่เมืององค์หนึ่ง อนุমানว่าสร้างเมื่อศักราช ๑๖๙ (พ.ศ. ๒๓๕๐) จารึกนี้ได้มีการศึกษาและพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในวารสารศิลปากร เดือนมกราคม ๒๕๒๔ อ่านโดย เติม มีเต็ม และประสาร บุญประคอง ต่อมาพระทองแดง อุตตสนโต (พุทธเกตุ) วัดป่าใหญ่ ได้อ่านและพิมพ์เป็นที่ระลึก ในงานทอดกฐินพระราชทาน เมื่อ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๒๗ ที่นำมาเสนอนี้ เป็นการศึกษาของศาสตราจารย์วัช ปุณณทก พิมพ์ในหนังสือ "ศิลาจารึกอีสาน" (ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๐) สาระสำคัญ กล่าวถึงนามเจ้าเมืองอุบลฯ สองพระนามคือ พระปทุมและพระพรหมวรราชสุริยวงศ์ และนามพระเถระผู้ใหญ่ คือ พระมหาราชครูศรีสัทธรรมวงศา ว่าได้สร้างวัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์สี่สดี และสร้างพระพุทธรูปอินทร์แปลง พร้อมทั้งได้อุทิศทาสโอกาสและที่นาแก่พระพุทธรูปด้วย

^๕ พระครูนวมกรรมโกวิท (นาค ฐิริปัญโญ), ประวัติพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง, (อุบลราชธานี : ม.ป.ป), หน้า ๑๐.

พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงองค์ศักดิ์สิทธิ์ เป็นพระคู่บ้านคู่เมือง มีขนาดหน้าตักกว้างประมาณ ๓.๑๐ เมตร สูงประมาณ ๕.๐๐ เมตร ก่อสร้างด้วยอิฐถือปูน พร้อมกับบลักรักปิดทอง ตามหลักศิลาจารึกตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า “เมื่อจุลศักราชได้ ๑๕๔ ตัว พ.ศ. ๒๓๓๕ ปวอก เจ้าพระพรหมวรราชสุริยวงค์ ขึ้นเสวยเมืองอุบลได้ ๑๕ ปี จุลศักราชได้ ๑๖๗ ตัว พ.ศ. ๒๓๔๘ ปีระกา จึงได้มาสร้างวิหารอารามในวัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์ เพื่อให้เป็นที่บำเพ็ญแก่พระพุทธรูปจุลศักราชได้ ๑๖๙ ตัว พ.ศ. ๒๓๕๐ ปีเถาะ พระมหाराชครูศรีสัทธิธรรมวงศา จึงได้พาภิกษุและศิษยานุศิษย์ทั้งหลายสร้างพระพุทธรูป พระอินแปลง และได้นำเอาดินทรายเข้าวัด เสร็จเมื่อเดือนเมษายน วันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ วันอาทิตย์ ช่วงเวลาบ่าย ๓ โมง ในนักขัตฤกษ์ ๑๒ ราศีกันย์ แล้วนั้นฯ” ถือว่าเป็นอุดมมงคลที่มีจิตใจเบิกบานดีในเวลาใกล้จะค่ำมีดลง จึงแล้วเสร็จและได้รับความอุปถัมภ์จากเจ้าเมือง ข้าทาสบริวารและประชาชนทั้งใกล้และไกลให้การสนับสนุนมาโดยตลอดทั้งกำลังกายกำลังทรัพย์ของคน ตามกำลังศรัทธา ได้ร่วมแรงร่วมใจตั้งจิตอธิษฐานอนุโมทนาสาธุการด้วยกันทั้งฝ่ายวัดและฝ่ายบ้านเมือง พอถึงเพ็ญเดือน ๕ เมษายน ของทุกปีจะมีการทำบุญตักบาตรมหาชาติชาดกและสงฆ์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง พร้อมปิดทองซึ่งถือว่าเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีมาจนทุกวันนี้ ประชาชนต่างก็พากันมาราบไหว้มีได้ขาดทั้งใกล้และไกลทั้งไทยและต่างประเทศ

นอกจากที่ปรากฏในศิลาจารึกหลังพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงแล้วในตำนานการก่อสร้างยังมีการเล่าขานกันต่อมาอีกนัยหนึ่งว่า

“...ในขณะที่ก่อสร้างอยู่นั้นก็ได้มีฝนตกฟ้าร้องอยู่ตลอดเวลา ใกล้จะแล้วเสร็จอยู่แล้วเพราะเหลือแต่การตกแต่งให้สวยงามเท่านั้น พอถึงตอนดึกก็ได้มีแสงสว่างเต็มบริเวณวัดไปหมดและสูงขึ้นสู่อากาศ ผู้คนต่างก็ตื่นตกใจและมาดูก็ไม่เห็นมีอะไร ต่างก็กลับสู่บ้านเรือนของตน พอรุ่งเช้าก็ปรากฏว่าพระพุทธรูปที่สร้างยังไม่เสร็จนั้นก็สำเร็จเรียบร้อยสวยงามเป็นอย่างยิ่ง พอเห็นเป็นอย่างนั้นชาวบ้านต่างก็พูดว่าเทวดามาสร้าง พระอินทร์แปลงร่างลงมาสร้างแปลงร่างลงมาเป็นตาผ้าขาวมาสร้างจึงได้สวยงามอย่างนี้ ถ้าเป็นคนธรรมดาจะมาสร้างจะไม่สวยงามได้เพียงนี้ ด้วยตำนานเล่าขานนี้จึงทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งเชื่อว่าพระอินทร์แปลงร่างลงมาสร้างเสริม รูปร่างหน้าตาของพระพุทธรูปองค์นี้จึงได้สวยงาม จึงได้ขนานนามว่า “พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง” ต่อมาเรียกว่าพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง โดยมีความเชื่อกันมาตลอดจนตราบนานเท่าทุกวันนี้”^๖

^๖ ที่ระลึกพิธีเปิดอาคาร มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตอุบลราชธานี, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๖), หน้า ๑๔. /คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ,

อย่างไรก็ดีจากการสืบค้นของผู้วิจัยยังพบว่าในพระพุทธรูปที่ชื่อว่า พระเจ้าใหญ่อินแปลง นี้มีการสร้างและเรียกชื่อที่ซ้ำเหมือนกันอยู่ถึง ๓ องค์ด้วยกัน คือ^๗

๑) พระเจ้าใหญ่อินแปลง องค์ที่ประดิษฐานอยู่ที่วัดอินทร์แปลงมหาวิหาร นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว ปัจจุบันมีอายุประมาณพันกว่าปี

๒) พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง องค์ที่ประดิษฐานอยู่ที่วัดอินทร์แปลง อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม

๓) พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง องค์ที่ประดิษฐานอยู่ที่วัดมหานาราม หรือวัดป่าใหญ่ ตำบล ในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งก็มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง วัด อินทร์แปลงมหาวิหารนครเวียงจันทน์นั่นเอง ทั้งยังมีตำนานบอกเล่าที่ใกล้เคียงกันคือเชื่อว่ามีพระ อินทร์ได้แปลงกายเป็นชีปะขาวมาร่วมสร้างจึงทำให้พระพักตร์ของพุทธรูปนั้นงดงามเป็นอย่างยิ่งเกิน กว่ามนุษย์ธรรมดาจะปั้นแต่งได้

จากข้อมูลหลักฐานในการสร้างวัดมหานาราม หรือวัดป่าใหญ่ประกอบจากข้อมูล หลักฐานต่างๆ ในทางประวัติศาสตร์จึงทำให้สรุปได้ว่า การสร้างพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงนั้นเกิดขึ้น หลังจากพระปทุมวรราชสุริยวงศ์ หรือท้าวคำผงได้ก่อสร้างเมืองอุบลราชธานีที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูล พร้อมได้ก่อสร้างวัดที่ริมฝั่งแม่น้ำมูล โดยวัดแห่งแรกของจังหวัดมีชื่อว่า “วัดหลวง” เพื่อให้เป็น สถานที่ใช้ทำบุญทำกุศลของประชาชนทั่วไป ภายหลังก่อสร้างวัดหลวงเสร็จสมบูรณ์ พระปทุมวรราชสุ ริยวงศ์ได้นิมนต์พระธรรมโชติวงศ์ ซึ่งเป็นพระมหาเถระสายวิปัสสนากรรมฐาน พร้อมพระภิกษุ สามเณรมาอยู่จำพรรษาสนองศรัทธาของประชาชน แต่เมื่อพระธรรมโชติวงศ์เข้ามาพำนักจำพรรษา เล็งเห็นว่า วัดหลวงแห่งนี้เป็นวัดบ้าน หรือ “ฝ่ายคามวาสี” ตั้งอยู่กลางใจเมือง ไม่เหมาะแก่การปฏิบัติ สมณธรรมวิปัสสนากรรมฐาน จึงได้แสวงหาสถานที่ปฏิบัติธรรมเจริญวิปัสสนากรรมฐานใหม่ โดย พิจารณาเห็นว่าป่าดงอู่มั่ง ห่างจากวัดหลวงไปทางทิศเหนือประมาณ ๑๐๐ เส้น มีหนองน้ำชื่อนอง สระพัง เป็นสถานที่สงบวิเวกเหมาะแก่การตั้งเป็นสำนักสงฆ์ให้ชื่อว่า “วัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์” คู่ กับวัดหลวง แต่ยังไม่ทันได้ตั้งเป็นวัดให้สมบูรณ์เรียบร้อย พระปทุมวรราชสุริยวงศ์ ผู้เป็นเจ้าเมือง อุบลราชธานีคนแรก ก็ถึงแก่อนิจกรรมลง เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๓ กระทั่งเจ้าเมืองคนที่ ๒ คือ พระพรหมวร ราชสุริยวงศ์ หรือท้าวทิดพรหม ได้มาก่อสร้างวิหารในวัดป่าหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๔๘ และปี พ.ศ. ๒๓๕๐ ได้ยกฐานะขึ้นเป็นวัดประจำเจ้าเมืองคนที่สอง และให้ชื่อว่า “วัดป่าหลวงมณี โชติ” แต่ชาวบ้านนิยมเรียกว่า “วัดหนองตะพัง” หรือ “หนองสระพัง” ตามชื่อหนองน้ำที่อยู่ใกล้เคียง โดยมีพระมหाराชครูศรีสัทธรรมวงศาเป็นเจ้าอาวาสรูปแรก และพระมหाराชครูศรีสัทธรรมวงศา เป็นผู้สร้างพระพุทธรูป “พระอินทร์แปลง” หรือ “พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง” องค์ปัจจุบันซึ่งเป็นพระ ประธานประจำวัด ส่วนชื่อวัดได้มีการเปลี่ยนชื่อวัดรวม ๒ ครั้ง เป็น “วัดมหาวน” และเปลี่ยนตาม สมัยนิยมอีกครั้งชื่อว่า “วัดมหานาราม” แต่ความหมายของชื่อก็ยังคงเดิมคือแปลว่า “วัดป่าใหญ่”

วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดอุบลราชธานี, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔๐.

^๗ ทศพล จันทนิชย์กุล, พระพุทธรูปมรดกล้ำค่าของเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ คอมม่าจำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๓๔๕.

ส่วนพระพุทธรูป “พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง” หลังก่อสร้างเสร็จก็ได้รับความเคารพบูชาจากชาวเมืองมาโดยตลอด โดยเฉพาะในอดีตเมื่อมีความขัดแย้งกันขึ้น หรือเกิดความไม่ไว้วางใจ ชาวเมืองก็จะชวนกันมาสาบานต่อหน้าองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง เพราะต่างเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของท่าน หากใครไม่ทำตามที่ได้ให้คำสัตย์สาบานเอาไว้ ก็จะมีอันเป็นไปต่างๆ รวมทั้งการมาขอพรให้ประสบความสำเร็จในการสอบไล่ หรือในหน้าที่การงาน และความประสบโชคลาภในครอบครัว หรือแม้กระทั่งมีสิ่งของสำคัญสูญหายไปจะมานบนานต่อหน้าองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง เพื่อขอให้ได้สิ่งของที่หายไปกลับคืนมา พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง วัดมหาวนาราม หรือวัดป่าใหญ่ จึงเป็นที่พึ่งทางจิตใจของชาวจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดใกล้เคียงมาต่อเนื่องโดยเฉพาะเมื่อมีการเดินทางมารับตำแหน่งใหม่ของข้าราชการทุกระดับชั้นจะต้องมากราบไหว้วันมีการบอกกล่าวต่อองค์ท่าน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างราบรื่นปราศจากอุปสรรคใดๆสำหรับการทำบุญกับพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่ชาวบ้านนิยมคือการถวายดอกบัวตูม รูป และเทียน พร้อมลงรักปิดทองที่ตัวองค์พระ และถวายสังฆทาน

๓.๒ ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง

จากการสืบค้นประวัติความเป็นมาของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงทำให้พบว่า นอกจากจะความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องการแก้ไขความขัดแย้งกัน หรือเกิดปัญหาความไม่ไว้วางใจกัน ชาวเมืองอุบลราชธานีก็จะชวนกันมาสาบานต่อหน้าองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง เพราะต่างเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของท่าน หากใครไม่ทำตามที่ได้ให้คำสัตย์สาบานเอาไว้ ก็จะมีอันเป็นไปต่างๆ นานา รวมทั้งการมาขอพรให้ประสบความสำเร็จในการสอบไล่ หรือในหน้าที่การงาน และความประสบโชคลาภในครอบครัว หรือแม้กระทั่งมีสิ่งของสำคัญสูญหายไป จะมานบนานต่อหน้าองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง เพื่อขอให้ได้สิ่งของที่หายไปกลับคืนมา^๔ นอกจากนี้จากงานวิจัยเรื่อง “ความเชื่อของประชาชนที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงวัดมหาวนาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี” ของพระโกวิท โกวิท นิสิตปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี พบว่าจากให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๑๗๕ คนนั้น มีคติความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ในเรื่องขอการขอพรแล้วทำให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บมากที่สุด รองลงมาคือการเดินทางจะปราศจากภัยอันตรายถึงจุดหมายโดยสวัสดิภาพ รองลงมาอีกคือเมื่อใดที่เกิดปัญหาในครอบครัวขอพรจากพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงจะเกิดความสงบและเป็นสุขคืนกลับมา^๕ ซึ่งมีความสอดคล้องจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ของผู้วิจัยในเรื่องดังถึง

^๔ พงษ์สันต์ เตชะเสน, ข่าวสดรายวัน คอลัมน์ เดินสายไหว้พระพุทธรูป “พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง วัดป่าใหญ่ อุบลราชธานี” วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๗๐๕๘, หน้า ๑๔.

^๕ พระโกวิท โกวิท, “ความเชื่อของประชาชนที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงวัดมหาวนาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี”, หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๘๐ – ๘๑.

ประสบการณ์พบเห็นหรือมีประสบการณ์ในอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงโดยสรุปแบ่งออกได้ตามประสบการณ์ในอิทธิปาฏิหาริย์ที่ได้สัมผัสดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ อิทธิปาฏิหาริย์ความสมหวังการงาน ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องดังกล่าวนี้ล้วนเป็นผู้ทำงานในหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนเป็นหลัก เช่นนายณรงค์ ยืดยาว พนักงานขับรถเทศบาลอุบลราชธานี^{๑๐} กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องนี้ว่า

“ในสมัยที่ผมสมัครงานกับเทศบาลอุบลราชธานีนั้น ได้มาราบขอพรพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงขอให้ผมได้งานที่สมัครนี้ด้วยเทอญ ซึ่งก็เป็นเรื่องที่น่าแปลกว่าในครั้งนั้นแม้จะมีคนสอบเข้าหลายคน และมีบางคนที่ได้ แต่เขาก็สละสิทธิ์ จนผมได้งานตามที่ผมปรารถนา นอกจากนี้เมื่อมีปัญหาใดๆ มาราบขอพรนั่งสมาธิหน้าพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงจะรู้สึกว่ามีปัญหาอุปสรรคในหน้าที่การงานหรือเรื่องปัญหาในชีวิตคลี่คลายไปในทางที่ดี ผมจึงเชื่อว่าท่านศักดิ์สิทธิ์และมีอิทธิปาฏิหาริย์มากๆ เพราะผมเจอมาแล้วกับตัวเอง”

ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้ผู้สัมภาษณ์หลายๆ ท่านเช่น คุณจันทร์จิรา วงศ์สุวรรณ ข้าราชการในจังหวัดอุบลราชธานี^{๑๑} คุณสุริพงษ์ ศรีษร ผู้ช่วยพยาบาลโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์อุบลราชธานี^{๑๒} ก็ยืนยันในเรื่องของอิทธิปาฏิหาริย์ความสมหวังการงานที่ขอนี้

๓.๒.๒ อิทธิปาฏิหาริย์ในการดำเนินธุรกิจค้าขาย โดยปกติเป็นที่ทราบว่าการค้าขายนั้นย่อมมีอุปสรรคทั้งเรื่องของสินค้า คนซื้อสินค้า หรือการขายที่มีอุปสรรคต่างๆ ดังนั้นพ่อค้าหรือผู้ที่ทำธุรกิจต่างๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี หากถามว่าเคยกราบขอพรในเรื่องธุรกิจการค้าขายที่ไหนเป็นสำคัญทุกคนล้วนเคยกราบขอพรพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงในเรื่องที่กล่าวมา เช่น คุณจันทราช แซ่เจีย อาชีพค้าขายสินค้าในจังหวัดอุบลราชธานี^{๑๓} นายนิรันดร์ ปัญญาพ้อ ค้าขาย^{๑๔} หรือ คุณคำดี อ่อนสิงห์ ที่ทำธุรกิจส่วนตัว^{๑๕} บอกเล่าเป็นเสียงเดียวกันว่า ในวันที่ทำธุรกิจค้าขายได้มาราบไหว้ขอพรพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงและได้อธิฐานถึงธุรกิจการค้าขายที่ทำนั้นขอให้ประสบผลสำเร็จ ค้าขายดี มีลูกค้าเข้าร้าน อย่าได้มีเรื่องราวอันใดที่จะทำให้เกิดความอึดอัดขัดสนให้ราบรื่นมีผลกำไรดังที่ปรารถนา ซึ่งทุกคนที่ขอล้วนได้ผลดังตั้งใจจริงเชื่อความในความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ความสมหวังในการทำธุรกิจค้าขายนี้

๓.๓.๓ อิทธิปาฏิหาริย์ในการขอเรื่องสุขภาพความเจ็บป่วย เป็นปกติธรรมดาในชีวิตที่มนุษย์เราจะต้องเผชิญหน้ากับโรคร้ายไข้เจ็บ แม้จะเป็นเรื่องที่พอเข้าใจในชีวิตแต่โดยมากก็ไม่มีใครประสงค์จะพบเจอกับโรคร้ายไข้เจ็บนี้ คนที่เจ็บป่วยโดยมากล้วนมีคนที่รักครอบครัวที่คอยห่วงใย เมื่อ

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายณรงค์ ยืดยาว, พนักงานขับรถเทศบาลอุบลราชธานี, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา วงศ์สุวรรณ, ข้าราชการ, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นางสุริพงษ์ ศรีษร, ผู้ช่วยพยาบาลโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์อุบลราชธานี, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑

^{๑๓} สัมภาษณ์ นางจันทราช แซ่เจีย, ค้าขาย, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายนิรันดร์ ปัญญาพ้อ, ค้าขาย, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายคำดี อ่อนสิงห์, ธุรกิจส่วนตัว, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

มีคนทีรักเจ็บธรรมดาอย่าม่อมทุกซี้ใจเป็นอย่างยิ่งด้วยความห่วงใย และความหวังต่อผู้เป็นที่รักว่าจะหายจากโรคภัยไข้เจ็บและมีสุขภาพที่ดี วัดมหาวนารามเป็นวัดหนึ่งที่อยู่ใกล้โรงพยาบาลสรรพสิทธิ์ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่ใหญ่ รับผิดชอบดูแลผู้ป่วยในหลายจังหวัดที่ใกล้เคียงด้วยเครื่องเครื่องมือที่พร้อมกว่าทุกจังหวัดในรอบข้าง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นางรัตนา แสงตา ครูศูนย์เด็กวัดมหาวนาราม^{๑๖} ด้วยครั้งหนึ่งเคยป่วยเป็นโรคร้าย จะต้องผ่าตัดรักษา และพบอีกครั้งเห็นหน้าตาสดชื่นผ่องใส ทราบข่าวว่าได้หายจากโรคที่รักษาแล้ว จึงสอบถามว่าผ่านช่วงเลวร้ายมาได้อย่างไร ซึ่งมีเนื้อตอนหนึ่งจากการสนทนาของนางรัตนา แสงตา กล่าวถึงพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงถึงประสบการณ์เรื่องราวที่เกี่ยวข้องว่า

“ตอนนั้นไปตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาล หมอได้บอกว่าได้ป่วยเป็นโรคร้าย จะต้องได้รับการผ่าตัดจึงจะหาย ทำให้เครียดกลัว จนร่างกายทรุดเลย ไม่รู้จะทำอย่างไรมันเครียดมากๆ ไม่มีความหวังใดๆ ในชีวิต จึงเดินเข้ามาในวิหารหลวงพ่อใหญ่อินทร์แปลง กราบและขอพระจากท่านว่า หากศักดิ์สิทธิ์ จจริงขอให้ตัวเองได้หายปลอดภัยจากการผ่าตัด และโรคร้ายที่เป็นอยู่ได้หายไปทีละอะ เพราะบางคนผ่าแล้วไม่หายก็มี บางคนผ่าแล้วไม่รอดก็มี พอกราบท่านก็รู้สึกเย็นใจ รู้สึกมีพลัง และพอได้พูดคุยกับคนอื่นๆ ที่เคยมาขอในเรื่องที่เหมือนกันยิ่งทำให้สบายใจ และเชื่อมั่นว่าจะต้องสมหวังดังที่ขอ และได้ดังที่ขอจริงๆ หลวงพ่อใหญ่อินทร์แปลง จึงเชื่อว่าท่านศักดิ์สิทธิ์ เพราะประสบพบกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่ตนเคยขอ”

นอกจากคุณรัตนา แสงตา ครูศูนย์เด็กวัดมหาวนารามแล้วยังมีประสบการณ์ที่คล้ายๆ กันในหลายท่านที่สัมภาษณ์ เช่น คุณเพ็ญดาว อ่อนสิงห์^{๑๗} คุณแม่ยวนใจ ภาคสุดโพธิ์^{๑๘} คุณโยธิน อรอินทร์^{๑๙} เป็นต้น ในปัจจุบันนี้มีผู้คนทั่วสารทิศที่มาราไหว้ขอพรในเรื่องของสุขภาพโรคภัยไข้เจ็บเป็นจำนวนมาก และหลักฐานที่บอกได้ถึงความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องนี้ได้ก็คือเครื่องแกบนจำนวนมากในแต่ละวัน

๓.๒.๔ อิทธิปาฏิหาริย์ในคำสาบาน ในเรื่องของการสาบานนั้นถือเป็นเรื่องหนึ่งที่มนุษย์กระทำเพื่อยืนยันในความบริสุทธิ์ใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเรื่องที่ตนตั้งใจในการรักษาซึ่งคำพูดหรือการปฏิบัติตนแก้ไขตนในเรื่องต่างๆ หลายครั้งที่มีการขอพรหลายๆ นำคนที่ตนรักหรือคนที่มีความมุ่งมั่นแก้ไขตนมาสาบานเปลี่ยนแปลงตนในทางที่ดีมากราบสาบานตนต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ซึ่งเรื่องนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นายเลิศพลเหล็ก นามเกษ ครูโรงเรียนกิตติญาณวิทยา^{๒๐} ถึงเรื่องดังกล่าวว่าเคยมีใครไม่กระทำตามคำสาบานบ้าง และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ซึ่งจากบทสัมภาษณ์นายเลิศพลเหล็ก นามเกษ กล่าวว่า ครั้งหนึ่งมีเพื่อนมาสาบานออกเหล้า และไม่กระทำตามซ้ำยังกลับไปดื่มเหล้าดังเดิม

^{๑๖} สัมภาษณ์ นางรัตนา แสงตา, ครูศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์วัดมหาวนาราม/หัวหน้าฝ่ายบุคลากร, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญดาว อ่อนสิงห์, แม่บ้าน, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางยวนใจ ภาคสุดโพธิ์, กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายโยธิน อรอินทร์, กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายเลิศพลเหล็ก นามเกษ, ครูโรงเรียนกิตติญาณวิทยา, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

ซึ่งไม่ถึง ๗ วัน เขาก็ได้รับอุบัติเหตุเสียชีวิต ซึ่งเป็นอุบัติเหตุที่ไม่น่าจะเสียชีวิตเลย นอกจากเรื่องดังกล่าวนี้หากมีคดีชาวบ้านใดๆ ที่ไม่มีหลักฐานแน่ชัด เช่นคนขโมยของ ญาติพี่น้องผัดใจกันก็จะมาสาบานประจำต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ซึ่งเมื่อสาบายก็จะไม่มีใครกล้ากระทำตามคำสาบานไว้ได้ หากทำตามไม่ได้ก็จะหนีครอบครัวคนรู้จักมาถอนคำสาบานในตอนเย็นๆ ซึ่งมีเยอะมากที่ทำเช่นนี้ เพราะกลัวในอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงจะทำให้ตนเดือดร้อนเป็นไปตามคำสาบาน

๓.๒.๕ อิทธิปาฏิหาริย์ในการศึกษา และเรื่องต่างๆ ในชีวิต นิสิตนักศึกษาหรือนักเรียนวัยรุ่นส่วนมากนิยมมาวัดมหาวนารามในช่วงสอบปิดภาคเรียน ซึ่งเมื่อมากราบไว้ส่วนมากจะมาขอในเรื่องของการสอบเข้ามหาวิทยาลัยหรือสอบผ่านในหลักสูตรการศึกษาที่ตนเรียนอยู่นอกจากนี้ยังมาขอในเรื่องของความรัก ขอพรให้ตนเองมีความสุขความเจริญ ซึ่งหลายครั้งผู้วิจัยเห็นมาแก้บนหรือมากราบมากกว่าสองครั้ง จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์พบว่าในเรื่องที่กล่าวมานี้ผู้ให้สัมภาษณ์หลายท่านยืนยันความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องนี้หลายท่านเช่น พระครูปลัดหงส์หิน ฐิตธมโม,เจ้าหน้าที่การเงิน/ผู้อำนวยการ วิทยาเขตอุบลราชธานี^{๒๑} กล่าวว่า

“ครั้งหนึ่งได้ศึกษาในระดับปริญญาโท ตอนขึ้นสอบวิทยานิพนธ์นั้นกลัวมาก เพราะเพื่อนที่เรียนด้วยกันหลายท่าน ทั้งที่เป็นพระและฆราวาส เมื่อขึ้นสอบออกจากห้องมาแล้วล้วนแต่ส่ายหัวออกมาเพราะต้องแก้ไขอย่างมากมายในงานวิจัยที่ทำ ด้วยความกลัวว่าจะตกเหมือนเพื่อนๆ ที่เรียนด้วยกัน จึงถือดอกไม้ธูปเทียนขอพึ่งบารมีพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ขอให้การสอบครั้งนี้อย่าติดขัด ซึ่งเป็นเรื่องน่าแปลกมากเพราะวันนั้นแทบไม่มีเรื่องติดขัด อาจารย์ผู้มาสอบก็ชื่นชมมากกว่าจะติติงเหมือนงานท่านอื่นๆ ที่เป็นพระเหมือนกัน ทั้งยังผ่านลุล่วงไปด้วยดี ทำให้นึกถึงก่อนสอบได้กราบพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงขอพรต่อท่าน คิดถึงที่รู้สึกถึงความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของการขอพรการศึกษาทุกที จึงไม่แปลกใจที่เด็กๆ นักศึกษาจะมาขอพรในเรื่องนี้นักมาก”

นอกจากนี้ยังมีพ่อแม่ หรือผู้ใหญ่หลายๆ ท่านมากราบไหว้ขอพรให้ลูกหลานประสบผลสำเร็จในการสอบต่างๆ ซึ่งมีผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องราวเช่นนี้อย่างมากมายหลายท่าน เช่น คุณแม่ พุทธา ความสวัสดิ์ ขอให้ลูกสอบติดมหาวิทยาลัยที่ถูกไปสอบ,^{๒๒} คุณแม่ดนตรี หอมหวาน,^{๒๓} คุณโยธิน อรอิทร์,^{๒๔} คุณอักษรินทร์ ขวัญยืน,^{๒๕} คุณพ่อทองอยู่ สมสอวงศ์,^{๒๖} คุณกิตติพัฒน์ เศรษฐชุม,^{๒๗} คุณแม่สมควร สารารักษ์,^{๒๘} และนางสาวกรรณิการ์ ทองสิงห์^{๒๙} ที่เคยขอพรให้ญาติพี่น้องที่ไม่มีบุตร และ

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระครูปลัดหงส์หิน ฐิตธมโม, เจ้าหน้าที่การเงิน/ ผู้อำนวยการวิทยาเขตอุบลราชธานี, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นางพุทธา ความสวัสดิ์, กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นางดนตรี หอมหวาน, กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายโยธิน อรอิทร์, กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายอักษรินทร์ ขวัญยืน, พนักงานบริษัทแอลแอลแอนด์แอลเทค, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายทองอยู่ สมสอวงศ์, ประธานชุมชน วัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายกิตติพัฒน์ เศรษฐชุม, รับจ้างทั่วไป, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นางสมร สารารักษ์, แม่บ้าน, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

พยายามจะมีบุตรมาเป็นสิบๆ ปีได้สมหวังตามคำขอ เป็นต้นที่ประสบพบเห็นในความอิทธิปาฏิหาริย์ในการขอเรื่องของผลการศึกษา และขอพรให้แก่ลูกหลานของตนรวมทั้งครอบครัวได้สมหวังตั้งใจอย่างไม่น่าเชื่อ

คติความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อชาวจังหวัดอุบลราชธานี นั้นมีมากมายซึ่งเรื่องเหล่านี้ พระครูสารกิจโกศล เจ้าอาวาสวัดมหานาราม, พระครูวินัยธรบัวผัน วิสุทโธ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหานาราม, และพระครูวิบูลกิจจารักษ์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหานาราม ล้วนยืนยันถึงเรื่องความศักดิ์สิทธิ์อิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงด้วยเป็นผู้รับฟังและการนำสิ่งของมาแก้บนของผู้ที่ขอพร ผู้ที่สมปรารถนามาเล่าสู่ฟังซึ่งเป็นเรื่องที่น่าอัศจรรย์เป็นอย่างยิ่ง แม้บางครั้งอาจจะเป็นเพราะเหตุผลที่อธิบายได้ แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถอธิบายได้ตามหลักแห่งเหตุผล พระครูสารกิจโกศล เจ้าอาวาสวัดมหานาราม พรอารามหลวง กล่าวว่า^{๓๐}

“อย่างไรก็ดีในการกราบไหว้ขอพร หรือผู้มีความเชื่อในอิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง จะต้องประกอบด้วยศรัทธาที่มีปัญญาในการนี้ด้วย เพราะบางครั้งมนุษย์จะต้องแก้ปัญหาบางอย่างเองบ้างมิใช่จะเป็นเพียงผู้ขออย่างเดียว”

ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของพระครูวิบูลกิจจารักษ์^{๓๑} และพระครูวินัยธรบัวผัน วิสุทโธ^{๓๒} ที่ว่าความศักดิ์สิทธิ์ใดๆ ในโลกสู่ความศักดิ์สิทธิ์แห่งจิตตนไม่ได้ หากเชื่อมั่นตนเองปาฏิหาริย์ต่างๆ อาจไม่สำคัญก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามการขอพรต้องตั้งอยู่ในสิ่งที่ตั้งเป็นประโยชน์และเพื่อตั้งงาม ปาฏิหาริย์ย่อมมีแก่คนดีนั่นเอง

๓.๓ วิธีการบวงสรวงขอพรบูชาพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง

๓.๓.๑ วิธีการบวงสรวงพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง

พิธีบวงสรวง หมายถึง การยอมรับนับถือท่านผู้มีพระคุณ คือพระรัตนตรัย พรหม เทวา ผู้เป็นใหญ่ดูแลโลก ดูแลคุ้มครองผู้ที่มีบุญบารมี ไม่ให้ได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุ จากผู้ร้าย จากภัยธรรมชาติ เป็นพิธีการบูชาพระคุณความดีของท่านที่มีคุณงามความดีต่อสรรพสัตว์ทั้ง ๓ โลกโดยมีจุดประสงค์มากมายหลายประการแล้วแต่จุดประสงค์ของผู้ที่จะบวงสรวงเพื่ออะไร ก็ตั้งจิตอธิษฐาน อัญเชิญท่านผู้เป็นใหญ่ ท่านผู้มีพระคุณ ถ้าศาสนาพราหมณ์ก็บูชา พระพรหม เทวาอารักษ์ ถ้าเป็นชาวพุทธก็อัญเชิญท่านผู้เป็นใหญ่สูงสุด คือองค์พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์เจ้า พระอริยสาวกทุกๆ พระองค์เปื่องบนพระนิพพาน คุณบิดามารดาทุกๆ ชาติ เทพเจ้า พระพรหมเทวดาที่ดูแลคุ้มครองป้องกันทั้ง ๓ โลก เมื่อพระองค์ท่านเสด็จมาแล้วตามที่เรที่ตั้งใจ อัญเชิญด้วยความเคารพนับถือ ด้วย ใจจริง ขอให้ท่านช่วยเหลืองานใหญ่ๆ ที่เราจะทำ เช่นสร้างวัด

^{๒๙} สัมภาษณ์ นางสาวกรรณิการ์ ทองสิงห์, ครูศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์วัดมหานาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระครูสารกิจโกศล, เจ้าอาวาสวัดมหานาราม พระอารามหลวง, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๓๑} สัมภาษณ์ พระครูวินัยธรบัวผัน วิสุทโธ, ผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดมหานาราม พระอารามหลวง, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๓๒} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลกิจจารักษ์, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหานาราม พระอารามหลวง, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

สร้างบ้าน สร้างตึก หรือประกอบกิจการต่างๆ เป็นต้น ซึ่งมีความเชื่อว่าจะทำให้ ฝิ วิญญาน คน สัตว์ ที่เห็น ได้โมทนา ยินดี ร่วมกันไม่ขัดขวาง มีความสุขสดชื่น ไม่สร้างความวุ่นวายเดือดร้อนอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเกิดขึ้น^{๓๓}

การบวงสรวงพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงนั้นจะจัดขึ้นก่อนวันเพ็ญเดือน ๕ ของทุกปี เพื่อความเป็นสิริมงคลก่อนที่จะมีงานเทศน์มหาสารตราดและงานสรงน้ำพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง ในพิธีการบวงสรวงนั้นวัดมหานาราม (ป่าใหญ่) มีเครื่องประกอบพิธีที่ต้องประกอบไปด้วย

๑) ต้นบายศรี ซึ่งจะนิยมให้มีสีแดงติดไว้ไม่มากก็น้อยเพื่อเป็นการบูชาท้าวมหาราชทั้ง ๔ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการบูชาบวงสรวงแก่ท่าน ซึ่งในการทำต้นบายศรีนั้นจะมี ๕ ชั้น ๗ ชั้น ๙ ชั้น แล้วแต่เราจะทำ แต่สำคัญตรงลูกบายศรี (ลูกบายศรี คือ ชั้นที่เหมือนกับนิ้วมือ) จะต้องมี ๙ ชั้น เพราะแสดงถึงสัญลักษณ์ว่าชุดนี้ไหว้พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงหรือไหว้พระมหากษัตริย์ ในบางปีอาจทำบายศรีแยกในการบวงสรวงบูชา

๒) สีของบายศรีปากชามสี่ทิศ แต่ละทิศเป็นสีจำเพาะของท้าวมหาราชแต่ละพระองค์ คือ ทิศเหนือสีแดง ทิศใต้สีม่วง ทิศตะวันออกสีเหลือง ทิศตะวันตกสีขาว

๓) เครื่องควา หัวหมักกับไก่ สามทิศวางหัวหมู แต่ทิศเหนือต้องวางไก่เท่านั้น โดยจะต้องรองด้วยกระดาษสีแดง สัปทนถ้าจะใช้ก็ใช้สี่สี คือเหนือแดง ใต้ม่วง ตะวันออกเหลือง ตะวันตกขาว

นอกจากนี้ ยังมีการการจัดผลไม้ถวาย จัดน้ำใส่แก้ว ถวายบูชาด้วยเครื่องหอม ดอกไม้ เพื่อแสดงออกถึงการบูชาด้วยจิตที่นอบน้อมต่อพระปัญญาและกรุณาธิคุณของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่างไรก็ตามจากการสอบถามพราหมณ์ผู้ทำพิธีประจำวัดมหานารามกำหนดเครื่องบวงสรวงไว้หลักดังนี้ว่าสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ คือ^{๓๔}

๑. บายศรี
๒. ไก่ ๑ ตัว (วางไว้ทิศเหนือของโต๊ะ)
๓. หมู ๓ หัว (วางทิศตะวันออก ทิศตะวันตก ทิศ)
๔. ขนมต้มแดง และขนมต้มขาว
๕. ข้าวปากหม้อ ไข่ลวกยอด (ไข่ลวกยอดบายศรี)
๖. กล้วยน้ำว่าสุก ๑ หวี
๗. มะพร้าวอ่อน
๘. ถั่วราชมารส (ถั่วเขียวคั่ว)
๙. ปลาแป๊ะซะอีก ๑ ตัว เพื่อพระภูมิเจ้าที่

^{๓๓} ปรีดา นุชิต, “พิธีกรรม และความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมเลี้ยงบ้านศาลหลักเมืองพระวอพระตา อำเภอมืองจังหวัดหนองคาย”, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยศึกษาเพื่อการพัฒนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๔๙), หน้า ๕๓.

^{๓๔} โสรัจ นามอ่อน, ประวัติเมืองอุบลราชธานี, (อุบลราชธานี : สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๔๖), หน้า ๘๗.

๑๐. ผลไม้มงคลต่างๆ และเครื่องของหวาน เช่น ฝักทอง ส้ม ขนุน อ้อย ฝอยทอง ทองหยิบ ทองหยอด เข้าร่วมได้ถือว่าไม่ผิด

ส่วนพิธีการบวงสรวง นั้นจะเริ่มต้นด้วยการบวงสรวงเป็นการเชิญเทวดาทั้งหมด อารธนาพระบารมีของพระพุทธเจ้า พระพรหม เทวดา เจ้าภูมิเจ้าที่ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหมดมีกึ่งองค์ก็ตาม ขออารธนาขอแสดงความนอบน้อมมาร่วมเป็นสักขีพยานช่วยให้งานสำเร็จลุล่วง และร่วมในพิธีให้เกิดมีความสงบเรียบร้อย ความศักดิ์สิทธิ์ บันดาลตามจิตผู้มีสมาธิทั้งหลายให้สำเร็จดังตั้งปรารถนา เป็นที่ปกปักรักษาขจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายทั้งหลายให้หมดสิ้นไป ซึ่งในการดำเนินการบวงสรวงจะเป็นหน้าที่ของเจ้าอาวาสวัดมหานาราม ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บังคับองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงร่วมทำพิธีทุกปีอย่างไม่เคยขาด

๓.๓.๒ การบูชาพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง

การขอพรบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นถือเป็นวิถีในทางความเชื่อของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งที่ศรัทธา โดยความเชื่อว่าจะนำซึ่งความโชคดี ประสบผลต่อชีวิตตามความหวังตั้งใจให้เป็นไป ซึ่งในกระบวนการวิธีการสำคัญที่การขอพรบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ประสบผลสำเร็จนั้น พอสรุปได้ ดังนี้^{๓๕}

๑. จิตต้องตั้งมั่นอย่างแรงกล้า เพราะพลังอันยิ่งใหญ่ที่สามารถเป็นแรงส่งคำอธิษฐานให้เชื่อมต่อกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้เกิดความสำเร็จสมปรารถนาตั้งใจมีพลังจิตจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องตั้งมั่นอย่างแรงกล้า เพราะฉะนั้นในการขอพรบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ควรที่จะมีสมาธิหรือทำสมาธิให้ตั้งมั่นตั้งจิตที่แน่วแน่ที่สุด โดยการภาวนาตามลมหายใจเข้าออกด้วยจิตอันบริสุทธิ์ปราศจากความวอกแวก

๒. การขอพรต้องขออย่างมีสติ ผู้ขอพรต้องมีบุญและความดีเป็นที่ตั้ง เมื่อปฏิบัติตนให้ตั้งมั่นอยู่ในความดีอย่างมีแรงศรัทธา ความสำเร็จก็จะเกิดขึ้นแก่ตัวเรา หากเป็นคนที่ไม่เคยสร้าง ความดีอะไรมาก่อน ควรเริ่มต้นจากการให้ทาน รักษาศีล และสวดมนต์ภาวนา ละเว้นการเบียดเบียนผู้อื่น พุดในสิ่งที่เปี่ยมมงคลเพื่อให้บทสวดที่เปล่งออกมาเต็มไปด้วยความศักดิ์สิทธิ์

๓. ควรหมั่นขอโหสิกรรมต่อเจ้ากรรมนายเวร นอกจากการพยายามสร้าง ความดีอย่างสม่ำเสมอแล้ว กรรมเก่าก็เป็นวิบากกรรมที่สามารถส่งผลให้แรงอธิษฐานอ่อนพลังลงไปได้ จึงควรหมั่นขอโหสิกรรมต่อเจ้ากรรมนายเวรให้ยกโทษให้ และมาร่วมอนุโมทนาบุญกับการทำความดีทุกครั้ง เพื่อให้วิบากกรรมเบาบางลง และเกิดความสำเร็จดังที่ปรารถนาในเร็ววัน

๓. สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์แต่ละองค์ก็มีพลังที่แตกต่างกัน จึงควรขอกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีพลังอำนาจภาพตรงกับเรื่องที่ต้องการขอพร โดยตั้งต้นจากการตั้งนะโม ๓ จบ แล้วขออำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัยเป็นองค์ประธานในการอธิษฐานจิตต่อด้วยพระสยามเทวาธิราช เทพพรหม เทวดา ครูบาอาจารย์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลกเป็นที่พึ่ง อาจมีเครื่องเช่นไหว้บูชาที่จัดหาจากเงินอันบริสุทธิ์เพิ่มเติม

^{๓๕} สุภาวดี เจริญเศรษฐัมภ์, “ความเชื่อ มิติแห่งเหตุผลและความหมาย”, รามคำแหง, ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม ๒๕๔๘), หน้า ๗๐. <https://www.postsod.com/simple-blessing-prayer/สืบค้น ๑๕, มกราคม ๒๕๖๑>.

๕. พรที่ขอ พรที่ต้องเป็นเรื่องดีที่ไม่เบียดเบียนหรือสร้างความเดือดร้อนแก่คนอื่น แม้ว่าจะขอพรเรื่องงาน แต่ผู้ขอก็ต้องเป็นคนขยันหมั่นเพียรในการประกอบกิจการงานด้วย อาจชวนทำบุญร่วมกันเป็นหมู่คณะความสำเร็จก็จะบังเกิดได้ง่ายขึ้น นอกจากขอพรในสิ่งที่ตัวเองต้องการแล้ว ควรมีความเมตตาแบ่งปันสิ่งดี ๆ ให้กับผู้อื่นด้วย เพื่อให้คนที่เรารักมีความสุขไปพร้อม ๆ กัน

ดังนั้น ในวิธีการขอพรพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงก็ใช้วิธีเช่นเดียวกัน ส่วนเครื่องสักการะขอพรพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงนั้นที่นิยมนอกเหนือจากธูปเทียน การตั้งจิตอธิษฐานที่เป็นกุศลแล้ว สิ่งสำคัญที่จะขาดไม่ได้เลยนั่นคือ “ดอกไม้” ที่ใช้ในการสักการบูชานั้นจะต้องเป็นดอกไม้ที่สดใหม่ และสวยงาม จึงต้องมีความพิถีพิถันในการเลือกดอกที่งดงามเป็นพิเศษเพื่อมาถวายหรือบูชาต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง จะต้องสวยงามไม่เหี่ยวเฉาด้วยเหตุผลเพราะความเชื่อของชาวพุทธศาสนิกชนชาวอุบลที่เชื่อว่าหากเราเอาดอกไม้สดสวยงามถวายพระชีวิตเราก็จะสวยงามตามดังดอกไม้ที่ถวาย หากเราเลือกดอกไม้ที่เหี่ยวเฉามา ชีวิตก็โรยราตามดอกไม้ด้วยเช่นกัน^{๓๖} ดังนั้นการเลือกดอกไม้ไหว้พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงจึงมีความสำคัญ ดอกไม้นั้นจะต้องเป็นดอกไม้ที่มีชื่อมงคลที่มีความหมายที่ดี เป็นสิริมงคลแก่ตนเอง จะนำความโชคดีต่างๆ มาให้ ซึ่งดอกไม้แต่ละชนิดที่นิยมมาสักการบูชาจะมีนัยความหมายในการบูชา ดังต่อไปนี้^{๓๗}

๑. ดอกบัว จะทำให้พบแต่ความสำเร็จ เป็นไม้มงคลเปี่ยมด้วยคุณค่าและเป็นสัญลักษณ์แห่งความบริสุทธิ์ พลัสสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นดอกไม้ที่มีความนิยมมากที่สุด

๒. ดอกดาวเรืองพบแต่ความรุ่งเรืองเสริมให้ชีวิตเจริญก้าวหน้า มีเงินมีทอง

๓. ดอกพุด จะส่งผลให้มีความเจริญ มั่นคง แข็งแรงสมบูรณ์ ควรใช้เป็นดอกพุดชนิดสีขาว

๔. ดอกมะลิ จะพบแต่ความสุขสดชื่น ไม่ว่าจะเป็นมะลิซ้อนหรือมะลิลา ก็เป็นสิริมงคลในด้านทำให้คนในบ้านมีความบริสุทธิ์ มีความรักความคิดถึงแก่บุคคลทั่วไป

๕. ดอกกรัก พบแต่ความรักที่เปี่ยมด้วยความสุข

๖. ดอกกุหลาบ พบแต่ความมีเสน่ห์แก่ผู้พบเห็น

๗. ดอกแก้ว มีความดี ความสูงค่า มีจิตใจแจ่มใสบริสุทธิ์ดุจดังแก้ว

ซึ่งในการอธิษฐานบูชาขอพรบูชาพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง นั้นจะเริ่มจากการเริ่มด้วยการสวดมนต์ไหว้พระตามลำดับ ดังนี้^{๓๘}

๑) ตั้ง นะโม ๓ จบ)

๒) บทชุมนุมเทวดา ซึ่งหากไม่สามารถกล่าวเป็นภาษาบาลีได้ ก็ควรอธิษฐานเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันได้แก่เทพทั้งหลายที่ตนเชื่อมั่นมาเป็นสักขีพยานรับรู้รับทราบในเรื่องที่จะขอเป็นภาษาที่ใช้ทั่วไปก็ได้ผิดประการใด

๓) บทเจริญพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

^{๓๖} สัมภาษณ์ พระครูสารกิจโกศล, เจ้าอาวาสวัดมหานาราม พระอารามหลวง, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๓๗} <http://horoscope.sanook.com/79921/ดอกไม้ที่ใช้ในการบูชาพระพุทธรูป/สืบค้น> ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๓๘} สัมภาษณ์ พระครูสารกิจโกศล, เจ้าอาวาสวัดมหานาราม พระอารามหลวง, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

๔) การประกาศอธิษฐาน หลังจากสวดมนต์ตามข้อ ๑ – ๓ แล้ว ให้ประกาศอธิษฐานว่า “ขอเทพดาผู้รักษาพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ หลวงพ่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง จงรับรู้การกราบสักการะของข้าพเจ้าในครั้งนี้ ขออุทิศบุญกุศลที่ข้าพเจ้าได้สร้างสมมาข้ามภพ ข้ามชาติ แต่ทวยเทพเทวา ผู้รักษา ผู้สถิต ผู้ดูแล พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ หากการอันใดที่ข้าพเจ้ากระทำให้ไปโดยชอบ ด้วยศีลธรรมและกฎหมาย ขอท่านจงประสิทธิ์ประสาทพรให้ข้าพเจ้าสมหวังดังที่มุ่งมาดปรารถนา..... (ตามที่ตั้งจิตขอพรตั้งประสงค์ของผู้ขอ) ขอบุญเก่างงหนุนนำ กรรมดีจงสานต่อ ให้สำเร็จในสิ่งที่อธิษฐานนับแต่วินาทีนี้สืบไปในเมื่อหน้าเทอญ “สิทธิกิจจัง สิทธิกัมมัง สิทธิลาโภ เชโย นิจจัง ภาวะตุสัมปะทา”

อย่างไรก็ดีสิ่งที่สำคัญที่สุดในการอธิษฐานบูชาขอพรก็คือ “พลังศรัทธา” ที่จะทำให้จิตมุ่งมั่นกล้าแกร่งเป็นสมาธินำส่งคำอธิษฐานบูชาขอพรนั้นให้ได้ผลตามที่มุ่งหวัง พลังศรัทธาที่เราใช้เป็นแรงส่งหรือเชื่อมกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์นี้ยังจะสถิตกับองค์พระพุทธรูปให้ศักดิ์สิทธิ์มากไปยิ่งขึ้นจากการสืบค้นวิจัยพบว่าในการสร้างพระพุทธรูปหากผู้สร้างเป็นจิตบริสุทธิ์ หรือผู้สร้างนั้นเป็นระดับพรหม เทพ เทวดาก็จะมีพลังมากเพราะท่านเป็นผู้มีบุญมากกว่ามนุษย์ เรียกว่า ผู้สร้างนั้นมีบุญมากเท่าใด พลังแห่งความศักดิ์สิทธิ์นั้นก็ยิ่งมากตามไปด้วย หากเป็นพระโพธิสัตว์ เป็นพระอรหันต์ เป็นพระอริยสงฆ์ก็ยิ่งมากขึ้นด้วย นอกจากนี้จิตบริสุทธิ์บุญบารมีและการไหว้สักการะของคนที่มากราบไหว้ ด้วยจิตที่บริสุทธิ์มารวมกันเป็นจำนวนมาก และปวงพรหมเทพเทวา ท่านลงมาร่วมอนุโมทนาในบุญนั้น พระพุทธรูปก็จะศักดิ์สิทธิ์ขึ้นไปด้วยเช่นกัน ดังนั้นพระพุทธรูปใดไม่มีการสักการบูชา ก็เป็นเพียงก้อนหิน ก้อนเหล็กธรรมดาเท่านั้น อีกประการหนึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของพระพุทธรูปที่เพิ่มขึ้นมาจากมนต์คาถาอันศักดิ์สิทธิ์มีอำนาจบรรจุอยู่ ในการสวดมนต์ของพระในวัดหรือผู้มากราบไหว้ก็ทำให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์มากยิ่งขึ้น ขึ้นไป ตามปกติคนทั่วไปเมื่อไปไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ขอเรื่องให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วย เมื่อสำเร็จแล้วมีการให้สิ่งตอบแทนถือว่าเป็นการติดสินบนสิ่งศักดิ์สิทธิ์เรื่องนี้เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ แต่แนะนำให้ตั้งจิตปรารถนา (อธิษฐาน) ให้ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเกิดขึ้นจากอธิษฐานที่มีเหตุปัจจัยลงตัว สิ่งที่อธิษฐานหากจะสัมฤทธิ์ผลจะต้องมาจากการทำกรรมดี ดังนั้นการบูชาขอพรตั้งจิตอธิษฐานนอกจากอามิสบูชาที่ทำแล้วการปฏิบัติบูชาด้วยยิ่งสำคัญที่จะนำไปให้ผลลบลับดาลนั้นมีความสำเร็จเร็วมากขึ้น^{๓๙}

๓.๔ อิทธิพลของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อพุทธศาสนิกชนชาวอุบลราชธานี

นอกจากความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์แห่งพระพุทธรูปที่กราบไหว้ด้วยใจที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนาแล้ว วัดยังเป็นสถาบันหนึ่งที่สำคัญต่อพุทธศาสนิกชนและคนทั่วไปในการศึกษา แสวงหาความรู้มาแต่ครั้งบรรพกาลด้วยองค์ความรู้ต่างๆ ล้วนแต่วัดนั้นเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นจึงมีความผูกพันสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตเป็นอย่างมาก ทั้งการปลูกฝังอบรมสั่งสอนการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม การรักษาพยาบาลพื้นฐาน สถานสงเคราะห์แก่คนยากจน ที่พักแรมของผู้เดินทางสัญจรที่พบปะสังสรรค์ผ่อนคลายหรือเป็นสถานที่จัดงานมหรสพต่างๆ วัดยังเป็นที่พักพิงของศิลปปะแขนงต่างๆ เช่นจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และวรรณกรรม เป็นที่ใกล้ชิดข้อวิพากษ์และแก้ไข

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระครูสารกิจโกศล, เจ้าอาวาสวัดมหายานาราม พระอารามหลวง, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

ปัญหาชีวิตครอบครัว และความทุกข์ของชาวบ้าน เป็นที่ทำบุญสร้างกุศล ตลอดจนพิธีกรรมทางศาสนา ทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการปกครองที่ผู้ใหญ่บ้านใช้เป็นที่พักประชุม^{๔๐} ดังนั้น นอกจากพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์แล้ววัดและพระสงฆ์ในวัดยังเป็นสิ่งสำคัญที่เอื้อต่อกันให้เกิดผลต่อสิ่งต่างๆ ในรอบด้าน จนยากจะปฏิเสธถึงอิทธิพลความสำคัญที่มีต่อพุทธศาสนิกชนในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ ด้านความเชื่อ

ความเชื่อ หมายถึงการไว้วางใจและการนับถือ^{๔๑} โดยที่ใจยอมรับว่าจริง แต่ต้องมีความรู้ตัวและความเข้าใจ^{๔๒} การยอมรับอันเกิดอยู่ในจิตสำนึกของมนุษย์ต่อพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ ที่เป็นผลดีหรือผลร้ายต่อมนุษย์นั้นๆ หรือสังคมมนุษย์นั้นๆ แม้ว่าพลังอำนาจเหนือธรรมชาติเหล่านั้นไม่สามารถที่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง แต่มนุษย์ในสังคมหนึ่งยอมรับและให้ความเคารพเกรงกลัวสิ่งเหล่านี้ เรียกว่าความเชื่อ ฉะนั้นความเชื่อจึงมีขอบเขตกว้างขวางมาก เมื่อกล่าวถึงความเชื่อ โดยเฉพาะพุทธศาสนิกชนที่ความเลื่อมใสศรัทธาต่อพระพุทธรูปในฐานะตัวแทนแห่งองค์พระพุทธเจ้า โดยเฉพาะพระเจ้าใหญ่อันแปลงของชาวจังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้มาขอพรกราบไหว้พึ่งบารมีความศักดิ์สิทธิ์แล้วยอมรับผลตามความปรารถนาทุกคน เช่น การขอเรื่องหน้าที่การงาน^{๔๓} การขอพรในการศึกษา^{๔๔} การขอบุตรมาเกิดเป็นลูกสำหรับผู้ที่มีลูกยาก^{๔๕} แล้วยังพบว่าหากมีปัญหาใดที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งต้องการสาบานเพื่อแก้ไขปัญหาคือพิพาทแสวงหาความจริงความเป็นธรรมย่อมได้รับผลตามคำสาบานนั้นๆ^{๔๖} นอกจากนี้ด้วยความศักดิ์สิทธิ์แม้อธิษฐานในเรื่องโชคลาภ^{๔๗} หรือขอความสุขเจริญพ้นจากเคราะห์กรรม หรือคุ้มครองให้เกิดความปลอดภัยในเหตุร้ายต่างๆ^{๔๘} ก็ล้วนได้ดังปรารถนา เพราะฉะนั้นพระเจ้าใหญ่อันแปลง ถือว่าเป็นพระรูปศักดิ์สิทธิ์ และสร้างความเชื่อความ

^{๔๐} พระอธิการบุญมี อนุบาลโย, “แนวทางการส่งเสริมวิถีชุมชนที่ศรัทธาต่อพระเหลาเทพนิมิต ในเขตอำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ”, *พุทธศาสนคณาภิธานิต สาขาพระพุทธศาสนา*, (บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๔๖ – ๔๗.

^{๔๑} ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒*, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันจำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๓๗๒.

^{๔๒} มานิต มานิตเจริญ, *พจนานุกรมใหม่-ทันสมัยสุด*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การพิมพ์พระนคร, ๒๕๑๔), หน้า ๔๕๓.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา วงศ์สุวรรณ, ราชการ, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นางพุดา ความสวัสดิ์, กรรมการชุมชนวัดมหานาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นางสาวกรรณิการ์ ทองสิงห์, ครูศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์วัดมหานาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นางยวนใจ ภาคสุดโพธิ์, กรรมการชุมชนวัดมหานาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นายโยธิน อรอิทร์, กรรมการชุมชนวัดมหานาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๔๘} สัมภาษณ์ นายณรงค์ ยืดยาว, พนักงานขับรถเทศบาลอุบลราชธานี, ๘ มกราคม ๒๕๖๑, นายเลิศพลเหล็ก นามเกษ, ครูโรงเรียนกิตติญาณวิทยา, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑.

ศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนในจังหวัดอุบลราชธานีเป็นอย่างมาก เพราะท่านดลบันดาลให้สมปรารถนา ในการดำเนินชีวิตแทบทุกเรื่อง

ดังนั้น วันเพ็ญเดือน ๕ ของทุกปี จะต้องมีการจัดพิธีถวายเครื่องสักการะ ปิดทอง สรง น้ำพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง และเทศน์มหาชาติ เป็นประจำมิให้ขาดซึ่งในทุกๆ ปี ชาวจังหวัด อุบลราชธานีจะได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า พระราชทานน้ำสรงพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลง และกำหนดให้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดประกอบพิธีสรงน้ำ เป็นปฐมฤกษ์ นับเป็นพระมหาเมตตาคุณซึ่งความปลาบปลื้มสร้างความปิติยินดีให้กับพสกนิกรชาว อุบลราชธานีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้รับพระกรุณาอย่างหาที่สุดมิได้ทำให้เห็นถึงความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อ พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงถึงความศักดิ์สิทธิ์น่าสักการะกราบไหว้อย่างยิ่ง ซึ่งในหลักศิลาจารึกซึ่งฝังแน่น อยู่เบื้องหลังแท่นประดิษฐานยังได้กล่าวถึงบุคคลผู้ที่เข้ามาปกครองเมืองอุบลราชธานีนั้นจะต้องมา สักการะเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองให้ได้รับสุขสวัสดิ์ดี ดังมีเนื้อความจารึกไว้ว่า “พญาตนใดมา อยู่ดินกินเมืองนี้ ต้องเคารพพระพุทธรูปองค์นี้ ด้วยเครื่องสักการบูชาอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ มีมหรสพ สมโภชในวันเพ็ญเดือน ๕ จักได้รับความวิเศษสวัสดิ์ ด้วยเดชคุณของพระพุทธรูปองค์นี้” ทำให้เกิด การอนุรักษ์วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามนี้มีมาถึงอนุชนรุ่นหลังได้ยึดถือเป็นระเบียบ ปฏิบัติด้วยความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์แห่งองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงนี้

จะอย่างไรก็ดี ผู้วิจัยความเชื่อดังกล่าวของชาวจังหวัดอุบลราชธานีก็ยังคงเป็นความเชื่อ แบบชาวบ้านที่ได้จากผลในสิ่งที่ประสบผลสำเร็จตามคำขอสิ่งที่ได้มาสักการะ ขอพรหรืออ้อนวอนให้ ตนสมปรารถนาจึงทำให้เกิดความเคารพเลื่อมใสศรัทธาในพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงจากความสามารถ ดลบันดาลในเรื่องต่างๆ ตามความปรารถนาของผู้ขอเท่านั้น ทำให้ผู้คนบางกลุ่มมุ่งหวังดลบันดาล มากกว่าการมีความเพียรอดทนมุ่งทำให้เกิดด้วยตนเป็นผู้กระทำ หรือยึดธรรมในองค์คุณที่ปรากฏใน พุทธศาสนามาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในการนำมาใช้เป็นเครื่องดำเนินชีวิตที่ดีงาม

๓.๔.๒ ด้านพิธีกรรม

พิธีกรรม คือ การบูชา แบบอย่างหรือแบบแผนต่างๆ ที่ปฏิบัติในทางศาสนา^{๔๙} ใน ความเป็นจริงของพิธีกรรมด้านพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดในสังคมไทยอย่างมากมาย และมีความหลากหลายตลอดจนมีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละพิธีกรรม ที่ยังคงอยู่คู่กับสังคมไทยมาทุกสมัยที่เป็นเช่นนี้เพราะพิธีกรรมและประเพณีจัดเป็นจารีตประเพณีที่ กลายเป็นแนวทางปฏิบัติสืบทอดกันมานับว่าเป็นสมบัติที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่ง จำเป็นต้องมีผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติให้รู้ถึงขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างชัดเจน โดยเผยแพร่ความรู้แก่เยาวชน และองค์กรภาครัฐทุกส่วนให้สามารถนำไปปฏิบัติเองได้หมายความว่าทำให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

^{๔๙} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๗๘๘.

เกิดความชำนาญ และแนะนำผู้อื่นได้ ที่สำคัญคือการปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้เยาวชนประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ในการทำพิธีอย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์ในเชิงวิชาการเป็นการรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่มีความหลากหลายให้คงอยู่อย่างยั่งยืน^{๕๐} และยังส่งผลให้สังคมไทยมีจารีตขนบธรรมเนียมและประเพณีที่ดีงาม การประกอบพิธีกรรมในสังคมไทยนั้นเป็นเรื่องที่ผสมผสานกันระหว่างความเชื่อที่เป็นศาสนากับไสยศาสตร์อย่างแยกกันไม่ออก ตามปกติพิธีกรรมทางศาสนาเน้นความเชื่อทางศาสนาเป็นหลัก แต่มักมีพิธีเป็นความเชื่อทางไสยศาสตร์ปะปนอยู่ด้วยเป็นส่วนน้อยเสมอ^{๕๑} จะเห็นว่าพิธีกรรม คือ พฤติกรรมที่กระทำขึ้นเพื่อสนองโลกียวิสัย หรือเพื่อความสูงส่งทางจิตวิญญาณ ซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ โดยถูกต้องตามกฎหมาย ประเพณี การสั่งสมของ วัฒนธรรม และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปจะต้องเป็นการกระทำที่ปลูกเร้าหรือเรียกร้องให้เกิดปฏิกิริยาหรืออารมณ์ได้

สำหรับอิทธิพลความสำคัญของพระเจ้าใหญ่ที่มีต่อพุทธศาสนิกชนด้านพิธีกรรมคือ พุทธศาสนิกชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญตามหลักพุทธศาสนาจากการสัมภาษณ์พบว่า^{๕๒} มีกิจกรรมที่เป็นพิธีกรรมคือ การสวดมนต์ทำวัตรเช้า – เย็น การให้ทาน การรักษาศีล การเจริญจิตภาวนา และมีความปรารถนาที่ดีต่อสรรพสัตว์ เป็นต้น การปฏิบัติตามกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นจัดเป็นกระทำความดีที่สะท้อนให้เห็นพลังแห่งศรัทธาของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงผ่านการแสดงออกโดยมีกิจกรรมของพิธีกรรมต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการสร้างจิตสำนึกทางศาสนากล่าวคือเป็นการสร้างความเกรงกลัวในการกระทำความชั่วและมีผลกระทบต่อระบอบร่างกายและจิตใจ เช่น การสวดมนต์ เมื่อคนมีจิตสำนึกที่ดีทางศาสนา จะเห็นว่าพิธีกรรมในพุทธศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นที่พึ่งทางใจ เป็นหลักที่ใช้ในการจัดทุกข์ เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์มุ่งทำดี โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นสิ่งที่ให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างมีสันติสุข เป็นหลักในการดำรงชีวิตที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เป็นการกระทำในสิ่งที่คิดว่าจะเป็นผลดีแก่ส่วนรวมและการสร้างความรู้สึทาง ด้านดีเกี่ยวกับศาสนา นี้ จึงควรสร้างด้วยการมีพิธีกรรมการสวดมนต์ เป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะขาดเสียมิได้นอกจากนี้พิธีกรรมยังมีส่วนช่วยให้ศาสนาคงอยู่ได้ เพราะมีส่วนช่วยในการรวมมวลชนเข้าด้วยกันให้เป็นหน่วยเดียวกัน มีความรู้สึกร่วมกันทำให้พุทธศาสนามั่นคงและอยู่คู่มนุษยชาติต่อไป

๓.๔.๓ ด้านจิตใจ จิตตามหลักพุทธศาสนาเถรวาทเป็นธรรมชาติที่คิดหรือรับรู้อารมณ์ได้เป็นธรรมชาติชนิดหนึ่งที่เป็นนามธรรมไม่มีรูปร่างอาศัยอยู่ในร่างกายของสัตว์ทั้งหลาย มักตื่นรณกวดแกว่ง รักษายาก ห้ามได้ยาก มักตกไปในอารมณ์ที่ตนปรารถนา เกิดเร็ว ดับเร็ว เทียวไปไกลและ

^{๕๐} นภาจรี นาเบญจพล, อมรรัตน์ จันทรเพ็ญสว่าง, **จิตวิทยาศาสนา และความเชื่อและความจริง**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ กองทุน บี. ทราเวน, ๒๕๓๗), หน้า ๔๓ – ๕๖.

^{๕๑} ดนัย ไชยโยธา, **ลัทธิ ศาสนา และระบบความเชื่อ กับประเพณีนิยมในท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๓๘), หน้า ๗๕.

^{๕๒} สัมภาษณ์ นางรัตนา แสงตา, ครูศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์วัดมหาวนาราม/หัวหน้าฝ่ายบุคลากร, ๙ มกราคม ๒๕๖๑., สัมภาษณ์ นางดนตรี หอมหวล, กรรมการชุมชนวัดมหาวนาราม, ๘ มกราคม ๒๕๖๑., สัมภาษณ์ นายทองอยู่ สมสอวงศ์, ประธานชุมชน วัดมหาวนาราม, ๙ มกราคม ๒๕๖๑.

เที่ยวไปดวงเดียว^{๕๓} การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีตามหลักพุทธศาสนาเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาจิตใจเป็นอันดับแรกเพื่อให้พุทธศาสนิกชนนั้นสามารถจัดการชีวิตได้ดีเนื่องจากจิตใจที่ขาดความเข้มแข็ง ขาดพลังแห่งความมุ่งมั่น ขาดกำลังใจจะไม่สามารถนำพาชีวิตไปให้ไกลได้ การพัฒนาจิตโดยการทำสมาธิจะช่วยให้จิตมีความสงบมั่นคง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก เพราะถ้าเราอยู่ในสถานการณ์กดดัน อาทิเช่น ถูกติเตียน ถูกดูถูก นินทา สบประมาท และสามารถแก้ปัญหาด้วยการแสดงความน้อยใจ ผิดหวัง โกรธ เกลียดหรือตอบโต้ด้วยการประชดชีวิต จะทำให้เราดำเนินชีวิตผิดพลาดจนได้รับเคราะห์กรรมได้ หากจิตใจได้รับการอบรมหรือการพัฒนาให้มีความฉลาดมีเหตุมีผลรอบคอบ ย่อมดำเนินกิจการต่างๆ ไปด้วยความราบรื่นดีงามไม่ค่อยผิดพลาด ผิดกับจิตบุคคลไม่ได้พัฒนาคุณภาพของจิตใจกล่าวคือไม่ได้รับการอบรมการพัฒนาอยู่มาก การพัฒนาจิตก็เท่ากับการส่งเสริมความฉลาด รอบคอบในกิจการต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น ความเจริญทางจิตใจที่ได้รับการอบรมการพัฒนาย่อมเป็นผลดีกว่าความเจริญทางด้านวัตถุที่ไม่ได้พัฒนาจิตไปพร้อมกันอยู่มาก ดังนั้นการพัฒนาจิตเพื่อความรอบคอบในตนและกิจการทั้งหลาย จึงควรสนใจให้พอๆ กันกับการพัฒนาทางด้านวัตถุในปัจจุบันการพัฒนาจิตใจควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านวัตถุมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะพัฒนาการด้านวัตถุอย่างเดียวก่อให้เกิดปัญหามากมายด้วยความเครียดและความเห็นแก่ตัวของบุคคลในสังคม เพื่อป้องกันและขจัดปัญหาดังกล่าว จึงควรส่งเสริมให้ทุกคนพัฒนาจิตด้วยการเจริญวิปัสสนากรรมฐานเป็นการพัฒนาจิตให้รู้เท่าทันโลก รู้จักชีวิตตามความเป็นจริง เพื่อลดละความยึดมั่นถือมั่นในตัวตน อันจะเป็นผลให้จิตบริสุทธิ์และเกิดปัญญา การฝึกพัฒนาจิตใจของตนเองในด้านสติด้วยการศึกษาเรื่องสติและฝึกเจริญสติเป็นประจำจะทำให้มีสติมีสติตั้งมั่น จึงทำให้มีการคิด พิจารณา ทำความเข้าใจ จดจำ และบันทึกเนื้อหาที่สำคัญของคำบรรยายไว้ได้เป็นอย่างดี^{๕๔}

สำหรับกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตใจของพุทธศาสนิกชนที่เกิดจากอิทธิพลของพระเจ้าใหญ่อินแปลงจากการสัมภาษณ์พบว่า^{๕๕} พุทธศาสนิกชนมีความนิยมในการให้ทาน ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสามเณรในช่วงเช้าหรือเพล บริจาคทรัพย์ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ยากไร้และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์รักษาศีล สำนวณระว่างกายและวาจาด้วยการรักษาศีล ๕ หรือศีล ๘ พร้อมทั้งบำเพ็ญ เบนุจรธรรมสนับสนุนเจริญภาวนา บำเพ็ญภาวนาด้วยการไหว้พระสวดมนต์และปฏิบัติสมาธิและวิปัสสนาตามแนวสติปัฏฐาน ตลอดจนเวียนเทียนในวันสำคัญทางพุทธศาสนาเป็นการบูชาพระรัตนตรัยคือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ด้วยอามิสบูชาและปฏิบัติบูชาด้วย การพัฒนาจิตใจตามกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นทำให้มีการส่งเสริมสุขภาพจิตให้มีความเข้มแข็ง ป้องกันความทุกข์ทาง

^{๕๓} ชุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๓๗/๓๗,

^{๕๔} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๕, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๖๒.

^{๕๕} สัมภาษณ์ พระครูสารกิจโกศล, เจ้าอาวาสวัดมหรณารามพระอารามหลวง, ๗ มกราคม ๒๕๖๑., สัมภาษณ์ พระครูวินัยธรบัวผัน วิสุทฺโธ, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหรณารามพระอารามหลวง, ๗ มกราคม ๒๕๖๑., สัมภาษณ์ พระครูวิบูลกิจจารักษ์, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมหรณารามพระอารามหลวง, ๗ มกราคม ๒๕๖๑.

จิตใจได้ทุกขณะ และรักษาความทุกข์ทางจิตใจได้ทุกขณะ การพัฒนาจิตใจตามหลักพุทธศาสนานั้น เป็นการฝึกฝนและควบคุมจิตใจผ่านการพิจารณาจิตในจิตหรือเป็นการสำรวจตัวเองจากภายในสู่ภายนอก

๓.๔.๔ ด้านวิถีชุมชน/การดำเนินชีวิตในสังคมชาวพุทธ ความสัมพันธ์ด้านวิถีชุมชน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระภิกษุสงฆ์กับประชาชนโดยมีความสำคัญคือ ประชาชนให้ความอุปถัมภ์เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมพระภิกษุสงฆ์ในขณะเดียวกัน พระภิกษุสงฆ์ตอบแทนประชาชนด้วยการศึกษาหลักคำสอนในพุทธศาสนาให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้และประกาศหลักคำสอนที่ได้ศึกษาให้ประชาชนได้นำไปปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง ทำให้พุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของสังคมไทย พระภิกษุสงฆ์กลายเป็นผู้นำชุมชนทางด้านจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์กลางของความเคารพศรัทธาของพุทธศาสนิกชน ให้คนไทยประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงามนอกจากนี้วัดยังเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมของชุมชน สร้างความสามัคคีในชุมชน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ในวัดมีวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแผ่ธรรมหรือต้องการให้ประชาชนได้เข้าวัดปฏิบัติธรรม หรือมุ่งเน้นสืบสานวัฒนธรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากหลักพระพุทธศาสนาการดำเนินการใด ของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาที่เป็นไปเพื่อการเผยแผ่ธรรมทางพระพุทธศาสนาทั้งในวัดและนอกวัด ชื่อว่าภารกิจด้านการเผยแผ่ทั้งสิ้น^{๕๖} นอกจากนี้ พุทธยังเป็นหลักในการพัฒนาในการพัฒนาประเทศ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต ใช้คุณธรรมและสติปัญญาในการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองและร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาชุมชน พัฒนาสังคม และพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง นอกจากนี้พระสงฆ์หลายท่านยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำชุมชนพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น การอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น วัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชาวไทยได้บวชเรียนในพระพุทธศาสนา ได้ฝึกฝนอบรมตนให้เป็นคนดี เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติไทยทำให้วัดเป็นแหล่งกลางของชีวิตทางศาสนาและสังคม เป็นแหล่งการสมาคมเป็นที่มาแห่งวัฒนธรรมเป็นศูนย์กลางของการดำรงชีวิตประจำวัน และเป็นสถานที่ที่ช่วยแก้ปัญหาต่างๆของสังคมไทย^{๕๗}

สำหรับอิทธิพลด้านวิถีชุมชนที่เกิดจากพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงจากการสัมภาษณ์พบว่า^{๕๘} พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงเป็นพระพุทธรูปที่มีความศักดิ์สิทธิ์และมีความสัมพันธ์กับความชุมชน เป็นพระพุทธรูปสร้างแรงศรัทธาให้แก่ชุมชนและผู้ที่จะเวียนมากราบไหว้ เพราะหากได้สักการบูชาทำให้

^{๕๖} กรมการศาสนา, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๙.

^{๕๗} ทินพันธุ์ นาคะตะ, การเมืองการบริหารไทย : ภาระของชาติ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓), หน้า ๒๓๕.

^{๕๘} สัมภาษณ์ นางสมควร สารรักษ์, แม่บ้าน, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑., สัมภาษณ์ นางสุริพงษ์ ศรีษร, ผู้ช่วยพยาบาลโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์, ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑, สัมภาษณ์ นายกิตติพัฒน์ เศรษฐชุม, รับจ้างทั่วไป, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

พบกับความสุขกาย สบายใจ ส่งผลทำให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนพระภิกษุสงฆ์และพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงผ่านกิจกรรมทางการกระทำความดีต่างๆ เช่น การให้ทาน การรักษาศีล และการเจริญจิตภาวนา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งการเรียนรู้และการท่องเที่ยวตามหลักพุทธศาสนา และส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนได้ปฏิบัติตามวันสำคัญและประเพณีที่สำคัญของชุมชนโดยมีวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา บุญวิบูลยประดับดิน บุญข้าวฉลากภัตร บุญเข้าพรรษา บุญออกพรรษา บุญเทศน์มหาชาติ เป็นต้น ทั้งหมดเป็นกิจกรรมที่เอื้อและส่งเสริมให้ชุมชนได้ปฏิบัติตามประเพณีและรักษาประเพณีวัฒนธรรมที่ดั่งามของชุมชนทำให้ชุมชนมีความสามัคคีส่งผลทำให้อนุชนคนรุ่นหลังๆ ได้มีโอกาสได้ศึกษาและปฏิบัติตามหลักของพุทธศาสนาดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนทำให้เห็นว่าวัดนั้นเปรียบเสมือนแหล่งรวบรวมและสร้างประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีของชุมชน

๓.๔.๕ ด้านประเพณีวัฒนธรรม^{๕๙} ประเทศไทยมีวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณ เช่น พิธีกรรมทางศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพราหมณ์อย่างแยกแยะไม่ได้ ผู้นำในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่นตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ชุมชนให้ความนับถือเมื่อมีการจัดพิธีดังกล่าวขึ้น คนในชุมชนที่มาร่วมพิธีจะเกิดความรักความสามัคคีมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความเจริญรุ่งเรืองและสร้างความเป็นปึกแผ่นแก่ชุมชนเป็นอย่างดี วัฒนธรรมประเพณีที่ดั่งามซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทย หากขาดไม่มีการปฏิบัติตามอย่างจริงจังอาจทำให้ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั่งามในสังคมไทยมีความเสื่อมถอยไปเรื่อยๆ จนในที่สุดจะเลือนหายไปตามกาลเวลา

สำหรับอิทธิพลที่เกิดจากพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อพุทธศาสนิกชนด้านประเพณีและวัฒนธรรมนั้นจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า พุทธศาสนิกชนให้ความสำคัญและส่งเสริมการจัดประเพณีและวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา โดยมีกิจกรรมในการกระทำความดีตามหลักของบุญกิริยาวัตถุ ๓ ประการ คือ มีการถวายดอกบัวตูม ธูป และเทียนพร้อมลงรักปิดทองที่ตัวองค์พระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงและถวายสังฆทาน โดยมีวัดมหาวนารามเป็นเวทีหรือพื้นที่ที่กลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณีตลอดจนเป็นจุดศูนย์กลางในการท่องเที่ยวตามแนวพุทธศาสนาอีกด้วย

จากการปฏิบัติตามหลักของประเพณีและวัฒนธรรมข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความสามัคคีและการอนุรักษ์ การสืบทอด และการสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน โดยมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ ถึงความสำคัญและประวัติความเป็นมาของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงทำให้พุทธศาสนิกชนมีความรัก มีศรัทธา มองเห็นคุณค่าของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อชุมชนในด้านประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั่งามซึ่งเป็นการปลูกจิตสำนึกที่ดีด้านพุทธศาสนาให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้จักระหนักในการกระทำความดีและละเว้นในการทำความชั่ว ทั้งหมดเป็น

^{๕๙} สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญดาว อ่อนสิงห์, แม่บ้าน, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑, สัมภาษณ์ นายอัษฎรินทร์ ขวัญยืน, พนักงานบริษัทแอลแอลแอนด์แอลเทค, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

ขัดเกลาและพัฒนาจิตใจของพุทธศาสนิกชนให้มีความประณีตจากความโลภ ความโกรธ และความหลงได้มากขึ้น

๓.๔.๖ ด้านเศรษฐกิจ สังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาารุดหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้งส่งผลให้ผู้คนในสังคมต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมทั้งได้ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญ ได้แก่ การเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นและเห็นแก่ตัวจนขาดคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต การเบียดเบียนกัน การทำร้ายกันและกัน การทุจริตคอร์รัปชัน การแบ่งแยกฝ่ายและการขาดความสามัคคีกลมเกลียวของคนในชาตินี้วันจะกลายเป็นปัญหาที่ยากจะแก้ไข และยิ่งหากปล่อยไว้ให้นานออกไปก็ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งของปัญหานี้เกิดจากปัญหาเศรษฐกิจที่ทำให้สังคมประสบปัญหาต่างๆอย่างมากมาย พระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นการนำเสนอทางออกให้กับสังคมปัจจุบันที่จะช่วยสร้างสังคมให้เข้มแข็ง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นระบบเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตัวเอง อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้^{๖๐}

ความสำคัญของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อพุทธศาสนิกชนด้านเศรษฐกิจจากการสัมภาษณ์พบว่า^{๖๑} โดยเฉพาะหลักของเศรษฐกิจตามแนวพุทธหรือเศรษฐกิจพอเพียงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ทำให้พุทธศาสนิกชนสามารถพึ่งตนเองได้ด้วยการบริโภคแบบพอดี พอเพียง และพอประมาณเป็นหลักสำคัญ โดยมีเป้าหมายให้ชุมชนดำรงอยู่ได้ด้วยการยึดหลักแห่งความถูกต้องดีงาม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นต้น วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหลักของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือความสงบสุขของผู้คนในสังคม ประชาชนมีกินมีใช้อย่างเพียงพอแก่ความต้องการ ที่สำคัญต้องไม่ทำตนและผู้อื่นเดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาหลายประการ ดังนี้ ๑) หลักธรรมการพึ่งพาตนเอง ๒) หลักธรรมความรู้จักพอประมาณ ๓) หลักธรรมเรื่องราวความสันโดษ ๔) หลักธรรมความเป็นผู้รู้จักใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต ๕) หลักธรรมเรื่องทางสายกลาง และ ๖) หลักธรรมเรื่องความไม่โลภมาก ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม ซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

จากหลักของเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้นเป็นหลักเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนามุ่งให้มนุษย์จำกัดความอยากแทนการกระตุ้นตัณหาเพื่อให้เกิดการบริโภคมากขึ้น

^{๖๐} กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, ๘๐ พรรษาเทิดไถ้องคราชน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐), หน้า ๗๘.

^{๖๑} สัมภาษณ์ นายคำดี อ่อนสิงห์, ฐิธิกิจส่วนตัว, ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑, สัมภาษณ์ นางจันทร์ราช แซ่เจีย, คำชาย, ๘ มกราคม ๒๕๖๑., สัมภาษณ์ นายนิรันดร์ ปัญญาพ้อ, คำชาย, ๘ มกราคม ๒๕๖๑.

เพราะพระพุทธศาสนามองว่าความต้องการของมนุษย์นั้นไม่มีขีดจำกัด แต่ขณะเดียวกันทรัพยากรมีขีดจำกัด เมื่อไม่ประหยัด สิ่งเหล่านั้นก็จะหมดสิ้นไปในที่สุด การปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจึงต้องหันมาแก้ไขที่ตนเองก่อน จำกัดความอยาก ความต้องการ ให้รู้จักพอดี ไม่บริโภคเกินความพอดี หรือตกเป็นทาสของวัตถุ เมื่อเราปฏิบัติได้ดังข้อที่กล่าวมาแล้ว ก็จะมีพบแต่ความสุขใจได้ง่ายขึ้น และยังเป็นการลดการแก่งแย่งแข่งขัน การเอาเปรียบซึ่งกันและกัน การเบียดเบียนเพื่อนมนุษย์ และสัตว์อื่น ตลอดจนการเบียดเบียนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดภัยธรรมชาติตามมา ดังนั้น การอาศัยหลักธรรมทางพุทธศาสนาบูรณาการทางเศรษฐกิจจึงเป็นหัวใจที่สำคัญทำให้เกิดคุณค่าทางจริยธรรมอยู่ตรงที่การดำรงชีวิตและการหาเลี้ยงชีพอย่างถูกต้องตามหลักพุทธศาสนา เรียกว่าสัมมาอาชีวะ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติตามวิถีทางการดำเนินชีวิตส่วนตัว และชีวิตการทำงานทำให้ชีวิตดีและมีคุณภาพตลอดจนมีความสุข การมีความพอเพียงเป็นที่ตั้งจะทำให้รู้จักความพอดีจึงใช้ทางสายกลางที่ไม่มากไม่น้อยเกินไป ซึ่งจะส่งผลไปถึงการบริหารจัดการตนเอง และทรัพยากรต่างๆ อย่างเหมาะสมไม่ฟุ่มเฟือยให้สิ้นเปลืองโดยใช้เหตุ

สรุป พบว่าในการกราบไหว้พระพุทธรูปอันมุ่งถึงความเคารพศรัทธาที่มีต่อพระพุทธเจ้า รวมทั้งความมุ่งหวังขอพุทธคุณแห่งองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงปลดเปลื้องความทุกข์ แก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้ ด้วยการหวังผลในอิทธิปาฏิหาริย์ความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งแตกต่างจากอิทธิปาฏิหาริย์แห่งภิกษุสาวกนักบวช แม้แต่พระพุทธเจ้าเอง ดังนั้นย่อมเป็นไปตามแต่ผู้มุ่งขอพรที่ตนมุ่งหมาย จากการสัมภาษณ์พบว่าคติความเชื่ออิทธิปาฏิหาริย์ของพระเจ้าใหญ่อินทร์แปลงที่มีต่อชาวจังหวัดอุบลราชธานี จากประสบการณ์ที่สัมผัสในอิทธิปาฏิหาริย์ที่ได้รับผลปรากฏว่ามีดังต่อไปนี้ คือ ๑) อิทธิปาฏิหาริย์ความสมหวังการงาน ๒) อิทธิปาฏิหาริย์ในการดำเนินธุรกิจค้าขาย ๓) อิทธิปาฏิหาริย์ในการขอเรื่องสุขภาพความเจ็บป่วย ๔) อิทธิปาฏิหาริย์ในคำสาบาน ๕) อิทธิปาฏิหาริย์ในการศึกษา และขอพรในเรื่องต่างๆ